

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ
«01» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

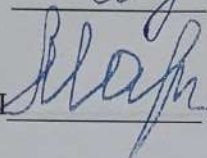
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина», підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ, (протокол №10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

Завідувач кафедри, к.філол.н., доц. Сікорська О.О.
Завуч кафедри, к.філол.н., доц. Шаніна О.С.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільних наук
Протокол № 1 від 26.08.2024 р.

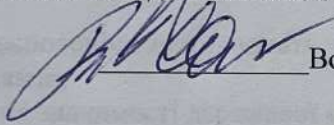
Завідувач кафедри Ольга СІКОРСЬКА

Погоджено із гарантом ОПП Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін ОНМедУ

Протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін ОНМедУ

 Володимир ХАНЖИ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри суспільних наук
Протокол № 1 від «26» 08 2025 р.

Завідувач кафедри Ольга Сікорська

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 _____ р.

Завідувач кафедри _____

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Денна форма навчання Обов'язкова дисципліна
Кредитів: 3	Спеціальність 222 «Медицина»	Рік підготовки: 1
Годин: 90	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	Семестри I
Змістових модулів: 2		Лекції (0 год.)
		Семінарські (0 год.)
		Практичні (48 год.)
		Лабораторні (0 год.)
		Самостійна робота (42 год.)
		у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)
		Форма підсумкового контролю – залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: Продовження формування національно-мовної особистості, комунікативних навичок майбутніх спеціалістів, студіювання особливостей фахової мови.

Завдання:

1. Засвоєння основоположних понять з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»;
2. Усвідомлення значимості державної мови в професійному спілкуванні;
3. Оволодіння основами фахової мови медика;
4. Опанування норм укладання медичних документів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

Інтегральна (ІК): Здатність розв'язувати типові та складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

Загальних (ЗК):

- ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК8 Здатність до міжособистої взаємодії.
- ЗК11 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК13 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК15 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальних (СК):

- СК16 Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
- СК21 Здатність зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

СК25 Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН21 Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН25 Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН27 Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати: мову на рівні фахового спілкування в усьому багатстві лексичних, фонетичних, морфологічних, синтаксичних, стилістичних засобів, зокрема термінологічного запасу. Уміння складати, перекладати й редагувати тексти медичної спрямованості, уміння укладати основні види документів.

Вміти:

- аналізувати доцільність використання лексичних, морфологічних, синтаксичних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів.
- володіти термінологічною лексикою, навичками роботи з вузькоспеціалізованими словниками;
- визначати доцільність використання лексичних, морфологічних, синтаксичних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів.
- послуговатися лексико-граматичними, стилістичними та синтаксичними особливостями;
- аналізувати основний масив лексики під час дослідження з акцентом на термінологію за фахом.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Лексико-граматичні та правописні особливості фахового мовлення медиків

Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.

Мова як суспільне явище. Мова і мовлення в житті суспільства. Мова як комунікативне, знаково-символічне середовище існування народу й особистості. Функції мови. Літературна мова. Її ознаки. Мовна норма. Типи мовних норм. Мова професійного спілкування як функціональний різновид сучасної української літературної мови.

Тема 2. Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.

Лексика. Словниковий склад мови. Однозначні і багатозначні слова. Лексика української мови за походженням. Лексика української мови за вживанням. Активна і пасивна лексика. Фразеологія. Джерела виникнення фразеологізмів.

Тема 3. Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології. Особливості української медичної термінології.

Термін як основний елемент фахової мови медицини. Основні поняття термінознавства. Медичний термін. Джерела виникнення медичної термінології. Склад і структурна організація української медичної терміносистеми. Групи сучасної української медичної термінології. Термін-епонім у медицині. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології (синоніми, антоніми, омоніми, пароніми). Особливості термінотворення у сфері медичної термінології. Культура термінотворення. Проблеми функціонування української медичної термінології. Основні етапи розвитку української медичної термінології.

Тема 4. Словники у професійному спілкуванні. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.

Поняття про лексикографію. Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Медичні словники та довідники. Типи словників. Проблеми стандартизації та кодифікації термінологічної системи. Сучасна кодифікаційна практика. Організація ресурсів національної словникової бази. Український електронний словник. Роль словників у підвищенні рівня мовної культури медиків.

Тема 5. Морфологічний аспект медичної професійної мови.

Поняття про морфологію, морфологічні норми. Норма й основні морфологічні категорії: рід, число, відмінок, ступені порівняння, особа. Частини мови як основні морфологічні одиниці, принципи їх класифікації. Морфологічні категорії та синтаксичні властивості самостійних частин мови. Специфіка використання граматичних форм самостійних частин мови в текстах ділових документів. Особливості використання службових частин мови в текстах ділових документів.

Тема 6. Синтаксичний аспект професійної мови медиків.

Поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць. Головні та другорядні члени речення. Принципи класифікації речень. Складні випадки координації присудка з підметом: керування та узгодження у словосполученнях. Варіанти порушень синтаксичних норм. Особливості побудови простих речень: порядок слів у реченні, уживання однорідних членів, дієприкметникових і дієприслівникових зворотів. Типові огріхи, пов'язані з побудовою складних речень. Синтаксичні особливості текстів ділових паперів.

Тема 7. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря.

Мова і мовлення. Культура мовлення та її ознаки. Мовленнєвий етикет, його історія, структура, види, призначення. Український мовленнєвий етикет як виразник етнічної самобутності, модель універсальної мовної діяльності народу. Етикетні мовні формули й тональність спілкування. Особливості етикету офіційно-ділового й наукового спілкування. Культура мовлення медичного працівника як невід'ємна частина лікарської деонтології. Ятрогенний вплив слова. Значення слова в роботі лікаря. Особливості спілкування медичних працівників у різних ситуаціях.

Тема 8. Публічний виступ та його жанри.

З історії й теорії ораторського мистецтва. Публічний виступ як жанровий різновид ораторського мистецтва. Культура сприймання публічного виступу. Доповідь, промова, лекція, виступ, огляд, повідомлення як жанри публічного виступу. Презентація як різновид публічного мовлення. Особливості організації й презентації проекту. Візитна картка. Види візитних карток. Правила оформлення візитної картки.

Тема 9. Стилiстичний аспект фахової мови медичних працівників.

Поняття про функціональні стилі сучасної української мови (розмовний, художній, публіцистичний, науковий, офіційно-діловий, конфесійний, епістолярний, ораторський). Взаємодія функціональних стилів сучасної української мови у сфері фахового мовлення. Поняття «спеціальна мова», «професійна мова», «професійне спілкування». Сучасна українська літературна мова як основа спеціальної мови. Різновиди медичної професійної мови.

Тема 10. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту.

Науковий стиль: ключові ознаки, мовні засоби, підстили та жанри, функціональне призначення. Виписки, план, тези. Особливості конспектування. Анотація. Реферат як форма опрацювання наукової літератури. Продукування наукового тексту. Оформлення наукового тексту, цитат, посилань, бібліографії. Стаття. Рецензія та відгук. Правила скорочення в наукових і ділових текстах. Технічні правила переносу.

Тема 11. Презентація наукової роботи здобувача. Реферат, його види та захист.

Реферат як форма опрацювання наукової літератури. Основні вимоги до змісту реферату. Об'єкти реферування. Документи, які не підлягають реферуванню. Структура реферату. Види рефератів.

Тема 12. Документ – основна форма реалізації офіційно-ділового стилю.

Поняття про документ, документацію, документування, діловодство. Класифікація документів. Формуляр документа. Бланк. Загальні вимоги до оформлення документів. Правила оформлення реквізитів. Текстові норми ділового стилю. Оформлення сторінки документа. Рубрикація тексту. Вимоги до мови ділових паперів. Доручення (особисте, офіційне). Розписка. Довідка. Види документів з кадрово-контрактових питань. Трудовий договір. Контракт. Трудова угода.

Змістовий підрозділ 2.**Стильові особливості ділового та професійного спілкування. Культура публічного виступу****Тема 13. Культура писемного ділового мовлення медиків: загальна характеристика. Документи щодо особового складу.**

Поняття про документ, документацію, документування, діловодство. Класифікація документів. Види особистих офіційних документів. Заява, види заяв. Автобіографія. Резюме. Характеристика.

Тема 14. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.

Призначення організаційно-розпорядчих документів, їх види і групи. Наказ, розпорядження, постанова. Призначення, реквізити. Призначення, особливості, види довідково-інформаційних документів. Акт, звіт, протокол, витяг з протоколу. Призначення, реквізити. Лист, класифікація листів. Етикет ділового листування.

Тема 15. Професійна документація медиків.

Діловодство у медичних закладах. Стандартизація медичної документації. Основні вимоги до оформлення медичної документації. Принципи класифікації медичної документації. Жанрові різновиди медичної документації. Функції, які виконують медичні документи.

Тема 16. Особливості складання та оформлення медичної документації.

Різновиди медичних документів: Історія хвороби (медична картка стаціонарного хворого); Картка хворого денного стаціонару поліклініки, стаціонару вдома; Талон на приймання пацієнта лікарем; Довідка про тимчасову непрацездатність студентів, учнів технікумів, профтехучилищ; про хворобу, карантин дитини, яка відвідує школу, дитячий дошкільний заклад; Листок непрацездатності; Виписка з медичної картки амбулаторного (стаціонарного) хворого; Рецепт; Бланки лабораторних досліджень. Медична довідка.

Тема 17. Медичний дискурс: комунікативно-прагматичний аспект.

Дискурс у сучасній лінгвістиці: підходи та проблеми. Медичний дискурс як вид інституційного дискурсу. Прагматичні особливості в інтеракції “лікар-пацієнт”. Позитивні та негативні риси особистості лікаря як основний чинник комунікативної поведінки.

Тема 18. Медичний дискурс: сугестивний аспект.

Сугестивність як основа медичного дискурсу. Комунікативні стратегії і тактики у медичному дискурсі як вияв сугестивного впливу. Інтеракція “лікар-пацієнт”: позитивний та негативний сугестивний вплив. Мовленнєві кліше як засіб сугестивності у медичному дискурсі. Мовна гра як елемент сугестивного впливу в інтеракції “лікар-пацієнт”.

Тема 19. Ефективна мовна комунікація.

Слухання як передумова грамотного мовлення: рефлексивне і нереліксивне слухання. Оратор і аудиторія. Класифікація ораторського мовлення. Контакт з аудиторією. Врахування

особливостей аудиторії. Риторичні методи. Спекулятивні прийоми. Психологічні принципи впливу на людину під час спілкування: - принцип контрасту; - принцип взаємного обміну; - принцип соціального доказу; - принцип прихильності; - принцип схожості.

Тема 20. Тактика переконання.

Практичні правила переконання: - золоте правило риторики; - десять залізних правил переконання. Тактика переконання. Психологічні принципи впливу на людину під час спілкування. Основні види переконання. Вплив на підсвідомість Тактика переконання. Типи співрозмовників.

Тема 21. Мовленнєвий імідж лікаря.

Імідж як феномен сучасного світу. Психологічні засади іміджу лікаря. Побудова ефективного іміджу. Професійний імідж лікаря. Особливості створення ділового іміджу у лікарській практиці. Імідж і лідерство. Лідерство в механізмі медичного володарювання. Імідж лікаря як лідера. Іміджмейкерство та його особливості у лікарських установах. Комунікативна компетентність – основа професійного іміджу сучасного лікаря. Лікар і пацієнт: аспекти взаємин. Ефективна комунікація у системі «лікар-пацієнт».

Тема 22. Стратегії і тактики мовленнєвої поведінки лікаря.

Поняття «стратегія і тактика» у сучасному мовознавстві. Визначення стратегій медичного дискурсу за Л. Бейлінсоном. Аналіз діагностувальної, лікувальної та рекомендаційної стратегій. Загальні тактики діагностуючої і лікувальної стратегії. Аналіз тактик на етапі рекомендацій.

Тема 23. Основи комунікативної лінгвістики.

Комунікативна лінгвістика як наука і навчальна дисципліна. Природа, компоненти і форми комунікації. Засоби мовного коду в комунікації. Міжкультурна комунікація. Аналіз комунікативних ситуацій.

Тема 24. Конфліктна медична комунікація.

Поняття про конфлікт. Типологія конфліктів. Причини виникнення конфліктів. Структура конфлікту. Динаміка конфлікту. Стратегія поведінки в конфліктній ситуації. Конфліктна поведінка лікаря.

Залік.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1.						
Лексико-граматичні та правописні особливості фахового мовлення медиків						
Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.	4	0	0	2	0	2
Тема 2. Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.	4	0	0	2	0	2
Тема 3. Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні	4	0	0	2	0	2

відношення в науковій термінології. Особливості української медичної термінології.						
Тема 4. Словники у професійному спілкуванні. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.	4	0	0	2	0	2
Тема 5. Морфологічний аспект медичної професійної мови.	4	0	0	2	0	2
Тема 6. Синтаксичний аспект професійної мови медиків.	4	0	0	2	0	2
Тема 7. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря.	4	0	0	2	0	2
Тема 8. Публічний виступ та його жанри.	4	0	0	2	0	2
Тема 9. Стилїстичний аспект фахової мови медичних працівників.	4	0	0	2	0	2
Тема 10. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту.	4	0	0	2	0	2
Тема 11. Презентація наукової роботи здобувача. Реферат, його види та захист.	4	0	0	2	0	2
Тема 12. Документ – основна форма реалізації офіційно-ділового стилю.	4	0	0	2	0	2
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	48	0	0	24	0	24
Змістовий підрозділ 2.						
Стильові особливості ділового та професійного спілкування. Культура публічного виступу						
Тема 13. Культура писемного ділового мовлення медиків:	3	0	0	2	0	1

загальна характеристика. Документи щодо особового складу.						
Тема 14. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.	4	0	0	2	0	2
Тема 15. Професійна документація медиків.	3	0	0	2	0	1
Тема 16. Особливості складання та оформлення медичної документації.	4	0	0	2	0	2
Тема 17. Медичний дискурс: комунікативно-прагматичний аспект.	4	0	0	2	0	2
Тема 18. Медичний дискурс: сугестивний аспект.	4	0	0	2	0	2
Тема 19. Ефективна мовна комунікація.	4	0	0	2	0	2
Тема 20. Тактика переконання.	4	0	0	2	0	2
Тема 21. Мовленнєвий імідж лікаря.	3	0	0	2	0	1
Тема 22. Стратегії і тактики мовленнєвої поведінки лікаря.	3	0	0	2	0	1
Тема 23. Основи комунікативної лінгвістики.	3	0	0	2	0	1
Тема 24. Конфліктна медична комунікація.	3	0	0	2	0	1
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	42	0	0	24	0	18
<i>Індивідуальні заняття</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Усього</i>	90	0	0	48	0	42

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№ з. п.	Тема	Кількість годин
1.	Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.	2
2.	Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.	2
3.	Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології. Особливості української медичної термінології.	2
4.	Словники у професійному спілкуванні. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.	2
5.	Морфологічний аспект медичної професійної мови.	2
6.	Синтаксичний аспект професійної мови медиків.	2
7.	Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря.	2
8.	Публічний виступ та його жанри.	2
9.	Стилістичний аспект фахової мови медичних працівників.	2
10.	Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту.	2
11.	Презентація наукової роботи здобувача. Реферат, його види та захист.	
12.	Документ – основна форма реалізації офіційно-ділового стилю.	2
13.	Культура писемного ділового мовлення медиків: загальна характеристика. Документи щодо особового складу.	2
14.	Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.	2
15.	Професійна документація медиків.	2
16.	Особливості складання та оформлення медичної документації.	2
17.	Медичний дискурс: комунікативно-прагматичний аспект.	2
18.	Медичний дискурс: сугестивний аспект.	2
19.	Ефективна мовна комунікація.	2
20.	Тактика переконання.	2
21.	Мовленнєвий імідж лікаря.	2
22.	Стратегії і тактики мовленнєвої поведінки лікаря.	2
23.	Основи комунікативної лінгвістики.	2
24.	Конфліктна медична комунікація.	2
	Залік	
Всього годин:		48

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Українська мова (за професійним спрямуванням) як навчальна дисципліна. Чергування голосних. Чергування приголосних.	2
2.	Зміни в групах приголосних при словотворенні та формотворенні.	2
3.	Особливості використання лексичних одиниць у мовленні медиків.	2

	Правопис префіксів та суфіксів у словах — медичних термінах.	
4.	Подовження і подвоєння приголосних.	2
5.	Родовий відмінок іменників чоловічого роду II відміни.	2
6.	Синтаксичні особливості текстів ділових паперів. Розділові знаки у простому і складному реченнях.	2
7.	Написання слів-термінів з м'яким знаком.	2
8.	Типові помилки слововживання у мовленні лікарів. Апостроф в українській мові.	2
9.	Особливості використання самостійних та службових частин мови в текстах ділових документів.	2
10.	Сучасний стан і проблеми української медичної термінології. Правопис складних слів — медичних термінів.	2
11.	Особливості спілкування медичних працівників у різних комунікативних ситуаціях. Використання числівникових форм в медичних документах.	2
12.	Усне спілкування у сфері професійної діяльності лікаря. Написання „И” та „І” в запозичених словах.	2
13.	Культура сприймання публічного виступу. Правопис прислівників.	1
14.	Медична професійна мова в історії української літературної мови. Написання <i>не</i> та <i>ні</i> з різними частинами мови.	2
15.	Структура та види наукового тексту. Форми прийменників у медичному тексті.	1
16.	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Правопис прізвищ, імен, по батькові.	2
17.	Стандартизація медичної документації. Культура її оформлення і читання.	2
18.	Суржик та антисуржик. Труднощі слововживання. Прямий та непрямий порядок слів у реченні.	2
19.	Велика літера у власних та загальних назвах.	2
20.	Орфоепія як засіб удосконалення професійного мовлення.	2
21.	Труднощі наголошування.	1
22.	Звертання.	1
23.	Наукова робота студента. Оформлення та захист реферату.	1
24.	Узагальнення вивченого матеріалу. Залік.	1
Всього годин:		42

7. Методи навчання

При проведенні **практичних занять** використовуються такі методи навчання: *діагностування* (бесіда, спостереження, тестування, творчі та самостійні роботи); *інформування* (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, підсумковий тестовий контроль);

Самостійна робота (дослідження наукових та інформаційних джерел); *практична робота* (виконання тренувальних вправ та завдань); розвиток творчої діяльності (здійснення мовних розвідок); *операційний метод* (ділові ігри, самокритика, розв'язання комунікативних ситуацій).

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування ;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних завдань.
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2;
3. Оцінювання комунікативних навичок з теми заняття:
 - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2;

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, систематично працює, показує різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний);
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, виявляє знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допускає окремі помилки у відповідях і при виконанні завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний);
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не виявляє достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний).

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, брав активну участь у практичних заняттях, виконав самостійну роботу, зазначену у робочій програмі та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Середній бал за дисципліну переводиться у національну оцінку та конвертується у бали за багатобальною шкалою (200-бальною шкалою).

Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічний відділ Університету програмою «Контингент» за формулою:

Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Практичні вправи.
- Електронний банк тестових завдань з дисципліни

11. Питання для підготовки до заліку.

1. Мова як суспільне явище. Мова та мовлення в житті суспільства. Функції мови.
2. Літературна мова, її ознаки. Типи мовних норм.
3. Мова професійного спілкування як функціональний різновид сучасної української літературної мови.
4. Медична професійна мова в історії української літературної мови.
5. Поняття про лексику, лексикологію та фразеологію. Слово, його лексичне значення. Принципи класифікації фразеологізмів.
6. Лексика сучасної української мови за її походженням та сферою вживання.
7. Мовні кліше, складені найменування, штампи як фразеологічні вислови номінативного типу.
8. Особливості використання лексичних одиниць у мовленні медичних працівників.
9. Поняття про термінознавство, терміносистему, термінологію, термін. Джерела збагачення термінологічної системи мови.

10. Загальнонаукова, міжгалузева й вузькоспеціалізована термінологія. Медичні терміни, професіоналізми та медичний жаргон.
11. Культура терміновживання. Особливості використання термінів-синонімів. Терміни в різних стилях мови.
12. Сучасний стан і проблеми української медичної термінології.
13. Поняття про лексикографію. Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Медичні словники та довідники.
14. Роль словників у підвищенні мовної культури медичних працівників.
15. Поняття про морфологію, морфологічні норми.
16. Частина мови як основні морфологічні одиниці, принципи їх класифікації. Морфологічні категорії та синтаксичні властивості самостійних частин мови.
17. Специфіка використання граматичних форм самостійних частин мови в текстах документів.
18. Складні випадки визначення роду та відмінювання іменників.
19. Творення ступенів порівняння прикметників.
20. Специфіка відмінювання й сполучуваності числівників.
21. Особливості використання службових частин мови в текстах документів.
22. Поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць. Головні та другорядні члени речення. Принципи класифікації речень.
23. Складні випадки координації присудка з підметом; керування та узгодження у словосполученнях. Варіанти порушень синтаксичних норм.
24. Особливості побудови простих речень.
25. Типові огріхи, пов'язані з побудовою складних речень.
26. Синтаксичні особливості текстів ділових паперів.
27. Культура мовлення, ознаки, що її характеризують.
28. Мовленнєвий етикет, його історія, структура, види, призначення.
29. Український мовленнєвий етикет як виразник етнічної самобутності, модель універсальної мовної діяльності народу.
30. Особливості етикету офіційно-ділового та наукового спілкування.
31. Культура мовлення медиків як невід'ємна частина лікарської деонтології.
32. Спілкування, його функції. Види, форми, особливості усного спілкування.
33. Поняття про невербальну комунікацію. Невербальні засоби та етикет професійного спілкування.
34. Поняття ділового спілкування. Індивідуальні та колективні форми ділового спілкування.
35. Етикет телефонної розмови. Етичні норми у використанні мобільних телефонів.
36. Дискусія. Форми організації дискусії. Вимоги до поведінки учасників дискусії.
37. Історія ораторського мистецтва.
38. Публічний виступ як жанровий різновид ораторського мистецтва. Культура сприймання публічного виступу.
39. Доповідь, промова, лекція, повідомлення як жанри публічного виступу.
40. Презентація як різновид публічного мовлення.
41. Візитна картка. Правила оформлення візитної картки.
42. Поняття про функціональні стилі сучасної української мови. Типологія стилів (призначення, характерні ознаки, жанрові різновиди).
43. Науковий стиль: ключові ознаки, мовні засоби, підстилі та жанри, функціональне призначення.
44. Реферат як форма опрацювання наукової літератури. Анотація і реферат-резюме.
45. Тези. Стаття. Оформлення наукового тексту, цитат, посилань, бібліографії.
46. Рецензія і відгук. Особливості написання.
47. Правила скорочення в наукових і ділових текстах. Технічні правила переносу.
48. Поняття про документ, документацію, документування, діловодство.
49. Класифікація документів.

50. Формуляр документа. Бланк. Загальні вимоги до оформлення реквізитів. Текстові норми ділового стилю.
51. Види особистих офіційних документів. Заява, види заяв.
52. Доручення. Розписка. Вимоги до їх оформлення.
53. Види документів з кадрово-контракткових питань. Автобіографія.
54. Резюме. Характеристика. Рекомендаційний лист.
55. Призначення організаційно-розпорядчих документів. Їх види та групи. Інструкції, статuti, положення, правила,
56. Наказ: призначення, реквізити, структура тексту, види.
57. Призначення, особливості, види довідково-інформаційних документів. Довідка. Службова записка (довідна, пояснювальна). Звіт.
58. Протокол, витяг з протоколу.
59. Ділові листи. Етикет ділового листування.
60. Діловодство у медичних закладах. Основні вимоги до оформлення документації. Типи медичної документації. Особливості її складання й оформлення.
61. Медичний дискурс: комунікативно-прагматичний та сугестивний аспекти.
62. Ефективна мовна комунікація. Тактика переконання.
63. Мовленнєвий імідж лікаря.
64. Особливості перекладу медичних текстів.
65. Основи комунікативної лінгвістики.

12. Рекомендована література

Основна :

Національний підручник:

Українська мова (за професійним спрямуванням) : підручник / С.М. Луцак, Н.П. Литвиненко, О.Д. Турган та ін.; за ред. С.М. Луцак. –К. : ВСВ «Медицина», 2017. – 360с.

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 284 с.
2. Васенко Л.А., Дубчинський В.В., Климець О.М. Фахова українська мова. – К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 272 с.
3. Гінзбург М.Д. Українська мова: практичний посібник на щодень. – К. : ЦУЛ, 2019. – 672 с.
4. Єгорова Т.Д. Практичний курс української мови. 2-ге вид. Випр. – К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 160 с.
5. Сікорська О.О. Українська мова // Українська мова. Історія України. Історія української культури : практикум / О. Ю. Колтунов, О.О. Сікорська, О. О. Узарова [та ін.]. – Одеса : ОНМедУ, 2012. – С. 7-169. – (Б-ка студента-медика).
6. Українська мова (за професійним спрямуванням) : підручник / С.М. Луцак, Н.П. Литвиненко, О.Д. Турган та ін.; за ред. С.М. Луцак. – К. : ВСВ «Медицина», 2017. – 360 с.

Допоміжна:

1. Бас-Кононенко О. В. Українська мова. Теорія, завдання, тести : [навч. посібник] / О. В. Бас-Кононенко, Л. П. Гнатюк. – К. : Знання, 2014. – 405 с.
2. Голод Р.Б. Українська мова (за професійним спрямуванням) : [навчальний посібник] / Р.Б. Голод, О.М. Мельничук, Л.І. Сілевич. – Івано-Франківськ: Видавництво ІФНМУ, 2013.- 212 с.
3. Ділова українська мова: навч. посібник / В. В. Білик, С.Л. Брайченко, О.Ю. Колтунов та інші. —Одеса. 2009. - 248 с.

4. Золотухін Г.О., Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Фахова мова медика: Підручник. – К. : Здоров'я, 2002.- 392 с.
5. Козаченко Г. В. Українська мова за професійним спрямуванням : [навч. посібник] / Г. В. Козаченко. – К. : ВСВ «Медицина», 2013. – 336 с.
6. Левченко О.П. Науковий стиль: культура мовлення: [навчальний посібник] / О.П. Левченко. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. – 204 с.
7. Лисенко Н.О. Культура наукової мови: [навчальний посібник] / Н.О. Лисенко, Н.В. Піддубна, О.О. Тележкіна. – Х.: Тім Пабліш Груп, 2015. – 224 с.
8. Микитюк О. Р. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма : [навч. посібник] / О. Р. Микитюк. – 2-ге вид., доповн. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2012. – 440 с.
9. Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і для кожного / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 2013. – 360 с.
10. Тетарчук І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : [навчальний посібник для підготовки до іспитів] / І.В. Тетарчук, Т.Є. Дяків. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 186 с.
11. Шутак Л.Б. Культура професійного спілкування: контрольні вправи і тестові завдання : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, А.В. Ткач, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2012. – 182 с.

Словники:

1. Бріцин В. М., Тараненко О. О. Українсько-російський і російсько-український словник: Сфера ділового і професійного спілкування. – К. : Вища школа, 2011 – 551 с.
2. Дорошенко Т. С. Сучасний український правопис / Т. С. Дорошенко, І. А. Череп. – Х. : Торсінг плюс, 2011. – 320 с.
3. Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Медицина в термінах і визначеннях. – К.: Книга плюс, 2013.
4. Новий український тлумачний словник: близько 20 000 слів і словосполучень / [уклад. : Н. Д. Кусайкіна, Ю. С. Цибульник]; за заг. ред. В. В. Дубічинського. — Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2010. — 608 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна мова – мова професійного спілкування – <http://www.studopedia.info/>.
2. Культура писемного ділового мовлення – <http://www.linguistika.com.ua>.
3. Нормативно-директивні документи МОЗ України – <http://mozdocs.kiev.ua/?nav=8>.